

שיעורו השבועי של מו"ר ועט"ר הגאון הגדול הרב צמח מאזוז שליט"א

השיעור משודר מידי שבוע בערוץ "קול ברמה" ביום ראשון בשעה 20:00 | השיעור נמסר ביום שני, ו' בתשרי תשפ"ז

שמחה והאמונה – כשזוכרים שהכל מתנה!

כיצד באמצעות דירת עראי זוכים לאמונה ובטחון של קבע, ומדוע חוזרת התורה שלוש פעמים על אותה מצוה? היכן נעלמה עקרת הבית בתוך מצות השמחה, וכיצד זוכים לקבל "לוקסוס" גם בעולם הבא? איזו מצוה צריך לכוון בשעה שנכנסים לסוכה, והיכן מצינו שה' הבטיח למנוע מצד אויבינו אפילו איום ומחשבה רעה? מהי העצה לחיים מאושרים שמעניקה התורה בעצם מצות סוכה? וכיצד צל וסכך רעוע יכול להגן מכל צרה? | וגם: מדוע יושבי ארץ ישראל זוכים לקיים מצוה כפולה? | "זמן שְׂמִיחָתֵנו"

עוד שאלה שלישית שואלים רבותינו: קראנו עכשיו את הפסוקים שעוסקים בענין החג: "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחֻגָּה, אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ, וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר... אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ". היכן האשה? לכאורה היא לא כתובה כאן. רבותינו אומרים במסכת בבא מציעא (דף נ"ט ע"א) 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו' - כבדו את נשותיכם ואז תזכו לעושר. הבית בנוי לטובה בזכות האשה. והנה הפסוק כאן מאריך להזכיר כאן את כולם, את הבן, ואת הבת, והשפחה, והעבד, והאמה, והגר - מפרט את כולם, אבל לכאורה הפסוק התעלם ושכח כאן, חס ושלום, את האשה. מה ההסבר לזה?

אך ורק בשמחה

שאלה רביעית: הפסוק אומר, "וְהִיִּיתָ אֶף שְׂמִיחַ", כלומר תהיה רק שמח. כשאומרים "אך" פירושה להדגיש, לא שני דברים, אלא 'רק זה בלבד'. התורה מצווה לנו פה שנהיה לא רק שמחים למחצה, 'ככה ככה' - אלא אך ורק שמחים! ובודאי שכולם אוהבים להיות הכי שמחים שיש. אבל צריך להבין וכי יש אדם שלא אוהב להיות שמח? **האם צריך שהתורה תצווה לנו לשמוח? בודאי שכל אחד ואחד אוהב להיות שמח.**

חג לה' - פשיטא?

עוד שאלה חמישית: הנה הפסוק האחרון שקראנו למעלה, אומר: "שְׂבַעֲתָ יָמִים תַּחֲגֹל לֵה' אֱלֹקֶיךָ". והרי ודאי שאנחנו חוגגים את החג למען הקב"ה, אנחנו לא בחרנו את חג הסוכות כיום של חופש, אילו היה זה יום של חופש - היה החג בשבילנו. אבל כאן שהתורה היא שצויה אותנו, בודאי שהחג הוא "לה' אלקיך". מה בא הפסוק ללמדנו?

שלוש פעמים - מצוה חביבה

אלא מסבירים לנו חז"ל כמה יסודות חשובים במצוה הזו (ויבוארו להלן), אשר היא חביבה עד מאד. כי הנה האמת שמצות סוכה אינה כתובה רק פעם אחת כאן בפרשת ראה בפסוקים שקראנו, אלא היא כתובה עוד פעמיים בתורה - בפרשת אמור. תחילה כתוב (ויקרא כ"ג ל"ד-ה'): "בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי

ברפת מועדיך לחיים

מורי ורבותי. אנחנו עומדים לקראת חג הסוכות, שבעזרת ה' יתברך יבוא עלינו ועל כל עם ישראל לחיים טובים ולשלום, שיהיה לנו ולכל עם ישראל הרבה שמחה, הרבה הצלחה. תזכו לשנים רבות, נעימות וטובות. מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, לנו ולכם ולכל עם ישראל, אמן ואמן. נאמר כמה מילים, דברי תורה ודברי חיזוק.

מדוע יוצאים מדיירת הקבע?

התורה בסוף פרשת ראה (דברים ט"ז י"ג) מצווה אותנו על מצות סוכה: "חַג הַסֻּכֹּת תַעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים, בְּאֶסְפָּה מִגִּרְנֶךָ וּמִיִּקְבֶּךָ. וְהַתּוֹרָה מְשִׁיכָה עוֹד פֶּסוּק (י"ד): "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחֻגָּה, אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ, וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ, וְהַלְוִי וְהַגֵּר וְהֵיטוֹם וְהֵאֱלַמְנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ". וממשיכה התורה עוד פסוק שלישי (ט"ו): "שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲגֹל לֵה' אֱלֹקֶיךָ, בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה', כִּי יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל תְּבוּאָתְךָ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ. וְהִיִּיתָ אֶף שְׂמִיחַ".

יש לנו כאן כמה שאלות ששואלים המפרשים. הרי כל מצוה יש לה טעם ומטרה. וצריך הסבר, מה הטעם במצות הסוכה? (אנחנו לא מדברים בענייני סודות, על פי הקבלה וכדומה, אלא לפי הפשט). אדם יושב כל השנה בבית שלו, בסלון שלו, עם המזגן שלו. ואילו בחג הסוכות הוא פתאום צריך לצאת מהבית ולעשות סוכה - צריך עם גג של עצי דקל וכל מיני עצים, ועם קירות של כל מיני דיקטים למיניהם. מדוע? מה המטרה של המצוה הזאת?

מדוע "צֵלָא דמהימנותא"?

שאלה שניה שואלים רבותינו: הנה הזוהר הקדוש (ויקרא דף כ"ג ע"א ועוד), קורא לסוכה "צֵלָא דמהימנותא" - צל של אמונה, והוא חוזר על הביטוי הזה כמה פעמים. מה הפירוש 'צל' האמונה? מה שייך 'צל'? אילו היה כתוב שחג הסוכות הוא חיזוק האמונה - הדבר היה מובן, אבל מה זה הלשון: "צל של אמונה"?

איה - אשתך?

1. לעילוי נפש רוח ונשמה של אחיי הקדושים, מרן ראש הישיבה רבי מאיר מאזוז, ומר אחי הגאון רבי רחמים מאזוז, בני מרת אמנו כמסאנה עליה השלום. יהי רצון שזכותם תעמוד לנו ולכל ישראל לטובה ולברכה, אמן כן יהי רצון.

הָזֶה, חַג הַסִּפּוּת שֶׁבִּעַת יָמִים לָהּ. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ, כָּל מְלָאכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. וְשׁוּב בִּפְרֶשֶׁת אֲמֹר, אַחֲרֵי כִמָּה פְּסוּקִים, הַתּוֹרָה שׁוּב חוֹזֶרֶת (כ"ג מ"ב-מ"ג): "בְּסִפּוּת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים, כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבּוּ בְּסִפּוּת. לְמַעַן יֵדְעוּ דְרֹתֵיכֶם, כִּי בְּסִפּוּת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם".

מִכָּאן אֲנַחְנוּ לְמַדִּים עַד כִּמָּה מִצּוֹת סוּכָה חַבִּיבָה וְחִשּׁוּבָה אֲצֵל הַקֶּבֶה. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁהַקֶּבֶה חוֹזֵר וְכוֹתֵב בַּתּוֹרָה עַל הַמִּצְוָה שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, מִכָּאן אֲנוּ לְמַדִּים כִּי מִצּוֹת סוּכָה חִשּׁוּבָה מְאֹד אֲצֵל הַקֶּבֶה.

כוונה שהיא חלק מהמצוה - לזכור את הנסים הגדולים

וְהִנֵּה צְרִיכִים לַהֲבִין, מַה הַכוּוֹנָה "לְמַעַן יֵדְעוּ דְרֹתֵיכֶם"? הַתּוֹרָה לֹא אֹמֶרֶת תִּשְׁבּוּ בְּסוּכּוֹת - "כִּי בְּסִפּוּת הוֹשַׁבְתִּי, אֲלֹא "לְמַעַן יֵדְעוּ דְרֹתֵיכֶם, כִּי בְּסִפּוּת הוֹשַׁבְתִּי". מַה הַכוּוֹנָה, וְמָה הַמִּטְרָה שֶׁל יִשִּׁיבֵת סוּכָה?

כּוֹתֵב מֶרֶן הַשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ (בְּסִימֵן תִּרְכ"ה): "בְּסוּכּוֹת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים וְגו', כִּי בְּסוּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - זֶהוּ צִיטוֹט מִהַפְּסוּק שֶׁקִּרְאֵנוּ, מֶרֶן פּוֹתֵחַ עִם צִיטוֹט שֶׁל הַפְּסוּק וּמִמְשִׁיךְ וְכוֹתֵב: "הֵם עֲנִי כְבוֹד שֶׁהִקִּיפִם בָּהֶם לְבַל יָכֶם שֶׁרַב וְשִׁמְשׁ". מֶרֶן הַקִּדִּישׁ סִימֵן שֶׁלֹּם רַק בְּשִׁבְלִי זֶה. וְלִכְאוּרָה, הַדְּבָר תְּמוּהָ וְכוֹלָם שׁוֹאֲלִים, שֶׁהִרֵּי הַשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ הוּא סֵפֶר הַלֵּכָה, וְלֹא סֵפֶר 'דְּרָשׁוֹת' לְדִרוֹשׁ וְלַהֲסִבִּיר אֶת הַפְּסוּקִים, וְהִנֵּה כָאן הַשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ מִקְדִּישׁ סִימֵן שֶׁלֹּם כְּדֵי לַהֲסִבִּיר לָנוּ אֶת כּוּוֹנַת הַפְּסוּק - "כִּי בְּסוּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁהַכוּוֹנָה כָאן עַל עֲנִי כְבוֹד. אִיזָה דִּין, אִיזוֹ הַלֵּכָה בֵּא הַשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ לְלַמְּדֵנוּ בְּזֶה?

הַמִּשְׁנָה בְּרוּרָה מְבִיא כָאן (ס"א): "וְכָתְבוּ הָאֲחֵרֹנוֹנִים, שִׁיכוּן בִּישִׁיבֹתָה - שְׁצִיּוּנוֹ הַקֶּבֶה לִישֵׁב בְּסוּכָה זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְגַם זָכַר לְעֲנִי כְבוֹד שֶׁהִקִּיפִם אֶז עֲלֵינוּ לַהֲגֵן עֲלֵינוּ מִן הַשֶּׁרֶב וְהַשֶּׁמֶשׁ".

למען ידעו - לא רק ישובו

כְּלוּמֹר, הַשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ בַּהֲסִבֵּר שֶׁלּוֹ, לֹא כָתֵב 'דְּרָשׁוֹת' בַּעֲלֵמָא, אֲלֹא בֹא לְלַמְּדֵנוּ שֶׁלֹּא דִי בְּכֶךְ שֶׁהָאֲדָם מִקִּיִּים אֶת מִצְוֹת סוּכָה בְּפִעוּלָה, נִכְנָס לְסוּכָה וְאוֹכֵל וְיֹשֵׁן בְּסוּכָה, אֲלֹא צָרִיךְ גַּם לִשִּׁים לֵב לְכוּוֹן, שֶׁהַקֶּבֶה צִוָּה לָנוּ "בְּסוּכּוֹת תִּשְׁבּוּ", כְּדֵי שֶׁנִּזְכֹּר אֶת הַנְּסִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהַקֶּבֶה עָשָׂה לָנוּ, שֶׁהִקִּיף אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּעֲנִי כְבוֹד.

וְלִכֵּן אִם אָדָם אֲכַל בְּסוּכָה וְלֹא כִיוּן זָכַר לְעֲנִי הַכְּבוֹד וְזָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם - רַק בְּדִיעְבַּד יֵצֵא יְדֵי מִצְוֹת סוּכָה. לִכֵּן צָרִיךְ לְכוּוֹן בְּכָל פְּעַם שֶׁנִּכְנָסִים לְסוּכָה, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים בְּסוּכָה כְּדֵי לִזְכֹּר וּלְדַעַת שֶׁהַקֶּבֶה הִקִּיף אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּעֲנִי כְבוֹד בְּמִשְׁךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה, לִזְכֹּר שֶׁהִיא לֵאבּוֹתֵינוּ נִס תְּמִידִי כִּזָּה שֶׁהִיא בְּמִשְׁךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה - תְּקוּפָה אֲרוּכָה כָּל כָּל! וְגַם לִזְכֹּר אֶת יִצִּיאַת מִצְרַיִם.

שבעה עננים - שמירה שלמה

מַה הֵם עֲנֵי הַכְּבוֹד? נִסְבִּיר. שִׁבְעָה עֲנֵי כְבוֹד הִקִּיפוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָם שֶׁהָיוּ בְּמִדְבָּר: אַרְבַּעַת עֲנָנִים מֵאַרְבַּע רִחוּתוֹת, עוֹד עֲנָן לְמַעַלָּה לַהֲגֵן עֲלֵיהֶם לְבַל יִכָּה אוֹתָם שֶׁרַב וְשִׁמְשׁ - לֹא חוּם וְלֹא קוֹר; וְעוֹד עֲנָן שֶׁהִיא עַל הָרִצְפָּה. לֹא הָיָה שֶׁם כְּבִישׁ, כִּי־צֵד הָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לִלְכַּת, לְנִסּוּעַ, אַרְבַּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר? אֲבָל הַקֶּבֶה נָתַן לָהֶם "שְׁטִיחַ אֲדוּם" - עֲנֵי כְבוֹד לְמִטָּה. וּבִנְסוּף, הָיָה עוֹד עֲנָן שֶׁבִיעִי שֶׁהִיא מִקְדִּים אוֹתָם שְׁלוֹשָׁה יָמִים, שֶׁהִיא מִשְׁפִּיל אֶת הָהָרִים, וְהִיא מְרִים אֶת הַבִּקְעוֹת, וְכֵן הִתִּיָּה לָהֶם דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁךְ אַרְבַּעִים הַשָּׁנִים שֶׁבָּהֵן הִלְכוּ בְּמִדְבָּר. אֲלוֹ הֵיוּ עֲנֵי הַכְּבוֹד.²

וְמָה הַמִּטְרָה בְּכֶךְ שֶׁנִּזְכֹּר אֶת עֲנֵי הַכְּבוֹד? שֶׁנִּדְעַת שֶׁהַקֶּבֶה הוּא מַעַל הַטֶּבַע, בַּעַל הַכּוֹחוֹת כּוֹלֵם. בַּעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה כּוֹלָנוּ אֲמַרְנוּ בַּתְּפִלָּה

"הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ" - וּבְכָל הַשָּׁנָה אֲנַחְנוּ אֹמְרִים "הָאֵל הַקָּדוֹשׁ" - מַה פִּירוֹשׁ "קָדוֹשׁ"? קָדוֹשׁ פִּירוּשׁוֹ מַעַל הַטֶּבַע. הַקֶּבֶה מְנַהֵיג אוֹתָנוּ מַעַל הַטֶּבַע. מִצַּד אֶחָד נָתַן לָנוּ גְזִירָה לִהְיוֹת בְּמִדְבָּר, אֲבָל עִם זֹאת, לַחִיּוֹת שֶׁם כְּמוֹ בְּבֵית מִלּוֹן מַעוּלָה, מִשּׁוּבָה, מְאוּוֹרֵר.

מעט מים - באר לדורות

וּבְזִכּוֹת מַה זָכִינוּ לְעֲנֵי הַכְּבוֹד וְלִבְאֵר מִים בְּמִדְבָּר? בְּזִכּוֹת אֲבִרָה אֲבִינוּ. הַקֶּבֶה יוֹדֵעַ לְשִׁלֵּם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וּבַעֲיֵן טוֹבָה הִרְבָּה מְאֹד. אֲבִרָה אֲבִינוּ אֲמַר לְאוֹרְחִים (בְּרֵאשִׁית י"ח ד'): "וְיִקַּח נָא מִעֵט מִים וּרְחִצּוּ רַגְלֵיכֶם". וּרְבוּתֵינוּ אֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשׁה מ"ח אוֹת י'): שֶׁכְּנֶגֶד זֶה אֲמַר לוֹ הַקֶּבֶה לְאֲבִרָה אֲבִינוּ: חִיִּיךְ - אֲנִי נִשְׁבַּע לְךָ בְּחַיִּים שֶׁלְךָ - שְׁאֵנִי פּוֹרֵעַ לְבִנְיָךְ. בְּזִכּוֹת הַמִּילָה הַזֹּאת שֶׁאֲמַר אֲבִרָה אֲבִינוּ, נָתַן לָנוּ הַקֶּבֶה בָּאֵר מִים בְּמִשְׁךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה, שֶׁמִּמֶּנּוּ שְׁתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר.

עץ אחד - ענני כבוד

אֲבִרָה אֲבִינוּ אֲמַר לְמַלְאכִים שֶׁבָּאוּ בְּתוֹר אוֹרְחִים וְלֹא הִכִּיר בָּהֶם שֶׁהֵם מַלְאכִים: "וְהִשְׁעֵנִי תַּחַת הָעֵץ". חָם, תִּישְׁעֵנִי תַּחַת הָעֵץ, בְּצֵל - צִלָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא. בְּזִכּוֹת שֶׁאֲבִרָה אֲבִינוּ נָתַן לָהֶם לִהְיוֹת תַּחַת הָעֵץ, הַקֶּבֶה שִׁילֵם לָנוּ בַּעֲיֵן יָפָה וְנָתַן לָנוּ אֶת עֲנֵי הַכְּבוֹד. אֲבִרָה אֲבִינוּ נָתַן רַק עֵץ, אֲבָל הַקֶּבֶה לֹא שִׁילֵם לָנוּ רַק לְהַצִּיל אוֹתָנוּ וּלְתַת לָנוּ קִצֵּת צֵל, אֲלֹא נָתַן לָנוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, נָתַן לָנוּ עֲנֵי כְבוֹד שִׁישׁ בָּהֶם אֶת עַל הַמַּעֲלּוֹת שֶׁהִזְכֵּרְנוּ. וְהַכֵּל כְּדֵי שֶׁנִּזְכֹּר אֶת הַקֶּבֶה, שֶׁנִּזְכֹּר שֶׁהוּא מַעַל הַטֶּבַע וְעַל הַכּוֹחוֹת כּוֹלֵם.

המצוה שמקדשת את כולך

מִצּוֹת סוּכָה הִיא מִצְוָה מְאֹד יְקָרָה. כָּל רִגַע שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּסוּכָה - הוּא מִקִּיִּים מִצּוֹת עֲשֵׂה דְאוֹרֵייתָא. הַמִּצְוָה הַזֹּאת הִיא לֹא כְּמוֹ שֶׁאֵר הַמִּצְוּוֹת. שֶׁאֵר הַמִּצְוּוֹת: אֲנִי מְנִיחַ תְּפִלִּין - אִזּ הִיד שְׁלִי מִתְקַדֶּשֶׁת בַּתְּפִלִּין. שֶׁם עַל הָרֹאשׁ שְׁלִי תְּפִלִּין - הָרֹאשׁ שְׁלִי מִתְקַדֵּשׁ בְּמִצְוֹת תְּפִלִּין; אֲבָל מִצְוֹת סוּכָה כָּל גּוֹפִי נִכְנָס בְּתוֹכָהּ וּמִתְקַדֵּשׁ בְּמִצְוָה הַזֹּה.

שתי מצוות - כל הגוף

יֵשׁ פְּסוּק בַּתְּהִלִּים (ע"ו ג'): "וַיְהִי בְּשִׁלְשָׁם סֶכֶף, וַיַּמְעוֹנָתוּ בְּצִיּוֹן". מִסְבִּירִים הַמְּפָרְשִׁים: יֵשׁ לָנוּ שְׁתֵּי מִצְוֹת שֶׁהָאָדָם מִקִּיִּים אוֹתָן בְּכָל הַגּוּף שֶׁלּוֹ. "וַיְהִי בְּשִׁלְשָׁם" - בְּשִׁלְמוֹת, בְּכָל הַגּוּף. מִהֵן שְׁתֵּי הַמִּצְוּוֹת הָאֵלֶּה? "סוּכּוֹ" - חַג סוּכּוֹת, מִצְוֹת סוּכָה. "וַיַּמְעוֹנָתוּ בְּצִיּוֹן" - יֵשׁ מִצְוָה לִשְׁבֹּת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַפְּסוּק אֹמֵר (דְּבָרִים י"א ל"א) "וַיִּרְשָׁתָם אוֹתָהּ וַיִּשְׁבּוּתָם בָּהּ". וְלִכֵּן כֹּאשֶׁר אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲנַחְנוּ זֹכִים לְקִיִּים עוֹד מִצְוָה שְׁכָל הַגּוּף שֶׁלָּנוּ נִכְנָס בְּמִצְוָה.

וְנִמְצָא אִם כֵּן, כֹּאשֶׁר זֹכִים וְעוֹשִׂים סוּכָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - יֵשׁ לָנוּ מִצְוָה כְּפוּלָה, שְׁתֵּי מִצְוּוֹת יְקָרוֹת. כָּל דֶּקָה וּדְקָה אֲנַחְנוּ מְרוֹוִיחִים שְׁתֵּי מִצְוּוֹת: גַּם מִצְוֹת יִשִּׁיבֵת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְגַם מִצְוֹת סוּכָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

לזכות לקבל עולם הבא 'מהודר'

מֶרֶן בַּשִּׁלְחָן עֵרוֹךְ (סִימֵן תִּרְל"ט סֵעִיף ב') כָּתֵב: אֲכִילַת עֵרָאִי מִחוּץ לְסוּכָה מוֹתֵרֶת. לְמַשֵּׁל, סֵעוּדָה שֶׁל אוֹרֵז נִחְשָׁב אֲכִילַת עֵרָאִי - מוֹתֵר לְאֹכֹל אוֹרֵז מִחוּץ לְסוּכָה. וּמוֹתֵר גַּם לְאֹכֹל פִּירוֹת מִחוּץ לְסוּכָה, וְכֵן מוֹתֵר לְשִׁתּוֹת מִים מִחוּץ לְסוּכָה³. כְּמוֹכָן שֶׁהַמִּדְקָדִים בְּמִצְוֹת, מִשְׁתַּדְּלִים שֶׁלֹּא לְשִׁתּוֹת אֲפִילוֹ כּוֹס מִים מִחוּץ לְסוּכָה, אֲלֹא אוֹכִלִים וְשׁוֹתִים הַכֵּל רַק בְּסוּכָה (כְּמוֹכָא בִּשְׁ"ע ש"ס). הֵם מְהַדְרִים!

וּבִאֲמַת, כְּמוֹ שֶׁבַעֲלָם הַזֶּה אֲנִשִּׁים שִׁישׁ לָהֶם כֶּסֶף 'מְהַדְרִים' לְקִנּוֹת סִלּוֹן הַכִּי יָפָה וְהַכִּי יְקָר, וּבְגָד הַכִּי טוֹב, וְהַיִּטִּים הַכִּי טוֹבִים - כֵּךְ גַּם

2. רִאִיתִי בְּסִפֵּר שֶׁל הָרֵב זִמְרִי כָהֵן (יֵשׁ לוֹ אֲנִצִּיקְלוֹפֵדִיָּה שֶׁל כִּמָּה חֲלִיקִים, וְהוּא מְבִיא שֶׁם דְּבָרִים נִפְלָאִים), שֶׁהוּא מְבִיא שֶׁם צִיטוֹט מִפְּרֹפֶסוֹרִים גְּדוֹלִים שֶׁבִּיקְרוּ בְּמִדְבָּר בְּמִקּוֹם שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וּמִצָּאוּ שֶׁם בֵּית קְבָרוֹת עֵנֶק. הִרִי אַחֲרֵי שֶׁעָם יִשְׂרָאֵל בָּכוּ בַּתְּשַׁעָּה בָּאֵב עַל כֵּךְ שֶׁהֵם לֹא רוֹצִים לְהִיכָנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נִגְזְרָה עֲלֵיהֶם גְּזִירָה: אוֹתָם שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף - שְׁשִׁים רִיבּוֹא שִׁי־צָאוּ מִמִּצְרַיִם, נִגְזַר עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא יִיכְנְסוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיִּמּוּתוּ שֶׁם בְּמִדְבָּר. וְכֵל שֶׁנָּה בְּלִיל תְּשַׁעָּה בָּאֵב, אֲלוֹ שֶׁכֶּבֶד הִגִּיעוּ לְגִיל שְׁשִׁים הָיוּ מֵתִים. (הַקֶּבֶה, גַּם כֹּאשֶׁר נּוֹתֵן מִכָּה, נּוֹתֵן אוֹתָהּ בְּמִדָּה, בְּמִשְׁקָל וּבְמִשׁוּרָה, נָתַן לָהֶם לְפָחוֹת שִׁיזִכּוּ לְשִׁשִּׁים שָׁנָה, וְרַק אֲלוֹ שֶׁהִגִּיעוּ לְשִׁשִּׁים שָׁנָה מֵתוּ, כָּל תְּשַׁעָּה בָּאֵב הָיוּ מֵתִים כְּחִמְשָׁה עֶשֶׂר אֶלֶף אֲנִשִּׁים).

הָרֵב זִמְרִי מְסַפֵּר שֶׁהַפְּרֹפֶסוֹרִים הָאֵלֶּה אֲמָרוּ: אִיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁכָּאֵן חָיו אֲנִשִּׁים? זֶה מְדַבֵּר. בַּחוּרְף קָר, בְּקִיץ חָם, זֶה גִּיהֵנָם בְּחַיִּים. אִיךְ חָיו כָּאֵן מִשְׁפָּחוֹת? אֲבָל דְּבַר אֶחָד לֹא יֵדְעוּ הַפְּרֹפֶסוֹרִים "הַנִּכְבָּדִים" הָאֵלֶּה - הֵם לֹא יֵדְעוּ שֶׁאֲבָא שֶׁלָּנוּ, אֲבִינוּ שֶׁבְּשִׁמְיָם, דָּאֵג לָנוּ וְהִקִּיף אוֹתָנוּ בְּשִׁבְעָה עֲנָנִים כְּבוֹד שֶׁהָיוּ מְגִינִים עֲלֵינוּ מִפְּנֵי הַחוּם וְהַקּוֹר וּמִיִּשְׁרִיִּים לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ.

3. גַּם שִׁינַת עֵרָאִי חִיִּיבֵת סוּכָה

אֲמַרְנוּ שֶׁמוֹתֵר לְאֹכֹל אֲכִילַת עֵרָאִי מִחוּץ לְסוּכָה, אֲבָל שִׁינָה - אֲפִילוֹ שִׁינַת עֵרָאִי - אֲסוּר לִישׁוֹן מִחוּץ לְסוּכָה (ש"ע ש"ס). יֵשׁ אֲנִשִּׁים שִׁיּוּדִיעִים שֶׁאֲכִילָה בְּסוּכָה הִיא חוֹבָה, אֲבָל בְּשִׁינַת עֵרָאִי לֹא מִקְפִּידִים, וְזֶה לֹא נִכּוֹן. הַבֵּן אִישׁ חֵי (שָׁנָה רִאשׁוֹנָה פֶּרֶשֶׁת הָאֲזִינוּ סֵעִיף ח') כּוֹתֵב: בְּזִמְנָם שֶׁהַדְּרָשָׁן דּוֹרֵשׁ, יֵשׁ אֲנִשִּׁים עֵיפִים, וְהַשִּׁינָה בָּאָה לָהֶם דּוּקָא בְּזִמְנָם הַדְּרָשָׁה... וְאִם אָדָם רוֹאֵה אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁהוּא נִרְדָּם, יַעֲרִי אוֹתוֹ - כְּמוֹכָן בְּעֵדִיּוֹת: "בְּנִי, אַחִי, סוּכָה. בְּבֵית הַכִּנְסָה אִין שֶׁם סוּכָה, לִכֵּן תִּתְעוֹרֵר, תִּקּוּם".

מִסְפָּרִים עַל הַגָּאוֹן מוֹוִילָנָא, שֶׁפֶּעַם הוּא הָיָה בְּחַג הַסּוּכּוֹת בְּבֵית הַסּוּהָר (מַחֲמַת עֲלִילוֹת שֶׁל הַרְשֵׁעִים). וְכֹאשֶׁר הָרְגִישׁ עֵיפִי מְאֹד וְהִיא צָרִיךְ לִישׁוֹן, הִיא מַהֲלֵךְ שׁוֹב וְשׁוּב בַּחֲדָר שֶׁלּוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהִירְדָּם גַּם בְּאוֹנָס, אִף לֹא לְדַקּוֹת סְפּוֹרוֹת מִחוּץ לְסוּכָה.

אנחנו, בענייני מצוות, נשתדל לקיים את המצוה לא רק לצאת ידי חובה, אלא 'בהידור'. נשתדל לעשות 'לוקסוס' מעל ומעבר, כמה שאפשר להדר, ובזה אנחנו זוכים גם לחיי העולם הבא ב'לוקסוס'. נכון להשתדל כמה שאפשר לשהות במשך כל שבועת הימים בסוכה, בזה אנחנו מרוויחים הרבה.

מצות סוכה כדי שיזכור, יש לנו על מי להשען!

טעמה של מצות סוכה, הוא כמו שאמרנו, שנזכור את חסדי השם. אנחנו עם שכח, וכאשר נזכור חסדי השם, נדע שיש לנו על מי להישען - על אבינו שבשמים. מי יודע מה גזרו עלינו בראש השנה וכיפור, מה יעשו האיראנים ומה יעשו המדינות האחרות שחושבות עלינו לכלותנו. אך אנחנו סומכים על הקב"ה. כמו שהוא דאג לאבותינו במשך ארבעים שנה וסיכך עליהם בענני כבוד, כך יעשה גם לנו.

בעזרת ה' יתברך, "כל כלי יוצר עליך לא יצלח" (ישעיה נ"ד י"ז), האיראנים חושבים לקדם את האטום כדי ח"ו להשמיד את עם ישראל, וכאן הנביא מבטיח לנו: "כל כלי" - כל כלי! לא משנה אם זה טילים, אם זה כטב"מים, "כל כלי יוצר עליך" - כל מה שהם מייצרים בשבילך, את כל כלי הנשק הם מייצרים נגדך, עם ישראל, אבל הוא "לא יצלח". "וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיע" - תרשיע את הלשון הזאת, שהיא רוצה להרשיע אותך במשפט.

בצל נחיה!

לנו יש את הקב"ה, אנחנו הבנים שלו, והקב"ה הוא מרחם עלינו "כרחם אב על בנים". יש לנו על מי לסמוך, על אבינו שבשמים. וזוהי המצוה של חג הסוכות: לזכור זאת, ולכן היא נקראת בלשון הזוהר 'צֶלָא דמהימנותא', כי המטרה שלה לחזק ולהזכיר שאנחנו מאמינים בהקב"ה. הקב"ה שמר על אבותינו גם במדבר הגדול והנורא, שהיה שם נחש ועקרב, הפסוק מתאר את המדבר הזה כמו מקום שאי אפשר לחיות בו אף רגע (וכמו שהפרופסורים האלה שהזכרנו - ראה הערה 2 - ביקרו במדבר וראו שאי אפשר לחיות בו אפילו יום אחד), אבל הקב"ה נתן לנו שם חיים טובים, מאושרים. גם אכלנו, גם שבענו, גם שתינו, גם למדנו תורה מפי משה רבנו. וגם עכשיו אנחנו זוכים שוב להכנס לתוך 'צֶלָא דמהימנותא' - צל של אמונה.

השמירה הרוחנית שמגינה יותר מכל ממ"ד

עוד דבר, שאלנו למעלה, למה נקרא צל של אמונה? מה שייך להזכיר את הצ'ל? והתשובה היא, לכאורה למראית העין זה נראה מקום פחות שמור ומוגן, האדם יוצא מהבית, מהממ"ד - מהבית המוגן, והולך לסוכה. וסוכה כידוע - על פי ההלכה - לא חייבת דפנות של ממש, אלא אפילו אם אתה עושה ארבעה ברזלים ושם חוט שמסובב את הסוכה כל פחות משלושה טפחים, והוא מהודק, אפילו שאין בדים, אין כלום, יש רק סכך - זו סוכה כשרה, אתה יוצא בה ידי חובה! מה זה? אולי יבואו שודדים? איך נוכל לישון בסוכה? אולי יבואו גנבים, יבואו 'חמסניקים'? אבל לא! התורה שומרת עלינו. כמו שהתורה אומרת לגבי עליה לרגל: "ולא יחמוד איש את ארצו, בעלותך לראות את פני ה' אלוקיך שלש פעמים בשנה" (שמות ל"ד כ"ד). התורה מצווה לנו במשך שלושת החגים, שכל עם ישראל מהצפון עד לדרום, כולם יעלו לירושלים. ואז לכאורה אין מי שישמור על ארץ ישראל, וחלילה יכולים הגויים להכנס, לכבוש, כמו שחשבו חמאס ימח שמם וזכרם, ביום שמחת תורה לפני שלוש שנים, חשבו להכנס, לכבוש את ארץ ישראל.

אבל מה? הקב"ה אומר לא רק שלא יכבוש, אלא יותר מזה, אפילו "ולא יחמוד איש את ארצו". גם לחמוד, לחשוב "הו, אולי אולי", חמדה זה בלב, "אולי יש לנו הזדמנות, אולי ניכנס, אולי ניקח" - לא! הקב"ה, בעל הכוחות כולם, מבטל מהם את כל המחשבות הרעות שרוצים לעשות לנו. זו ההבטחה של התורה, "ולא יחמוד איש את ארצו, בעלותך לראות את פני ה' אלוקיך שלש פעמים בשנה". ארץ ישראל כולה ריקה, כולם נמצאים צפופים בתוך ירושלים (כמו שכתוב במשנה באבות (פ"ה מ"ה), "עומדים צפופים ומשתחווים רווחים... ולא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים"). כיצד לא עולה בדעתם לבוא

ולהכנס? אלא זהו רק כוחו של הקב"ה. וזה הביאור שהסוכה היא צל של אמונה! אנחנו יוצאים לסוכה ומצהירים בכך שאנחנו סומכים עליו וחוסים תחת צל כנפיו, כי אנחנו יודעים ומאמינים שהקב"ה שומר עלינו. לכן סוכה נקראת 'צֶלָא דמהימנותא'. כיון שהקב"ה מיצל עלינו ושומר עלינו.

השמחה - כשהאדם מכיר במתנות משמים

שאלנו עוד שאלה: החג הזה נקרא "זמן שמחתנו", וכפי שאנחנו אומרים בתפלה: 'חג הסוכות הזה, זמן שמחתנו'. מהי השמחה? מהי השמחה בכך שיצאת מהבית, ואתה נמצא בסוכה רעועה עם דיקטים, וחוסים מסביב?

אלא מסבירים המפרשים: התורה באה ללמדנו כאן יסוד גדול. אדם טועה וחושב: "הכל שלי! הצלחתי! כוחי ועוצם ידי!" באה התורה ואומרת: 'לא, לא, לא, תצא מהטעות הזו'. תדע, השמחה האמיתית תגיע כאשר תדע את האמת, שכל מה שיש לך זו מתנה מהקב"ה. זו השמחה, שהאדם יודע את האמת הזאת.

לפעמים אפשר לטעות ולחשוב שדברים אחרים מביאים שמחה, רחמנא ליצלין, יש כאלו שמעשנים כל מיני דברים חס ושלום, ואומרים שהם מרגישים כי הם נמצאים בשיא התענוג, אך הם יודעים את האמת שזה סתם הבל, סתם שקר! אדם חכם ובר דעת, יודע שהוא לא יפנה לחשיש ולדומה לחשיש, הכל שקר ורעות רוח. אלא השמחה האמיתית היא כשהאדם יודע וזוכר את האמת שהכל של הקב"ה. לכן נתן לנו הקב"ה שבועה ימים מחוץ לבית, לזכור ולדעת ששום דבר לא שלנו, אלא הכל של הקב"ה.

מדוע דווקא בסוכות?

דבר שני, אומרים רבותינו: התורה ציוותה לנו "והיית אך שמח" - לשמוח בסוכות, ושאלנו מה שייך? מה פשר הדבר? הרי צריך לשמוח כל הזמן, ואם כבר, לכאורה צריך לשמוח יותר בפסח, שהרי בפסח יש לנו שמחה על כך שהיינו עבדים ויצאנו ממצרים. אולם הפסוק אומר לשמוח דווקא בחג הסוכות: "חג הסוכות תעשה לך שבועת ימים, באספך מגרנך ומיקרבך. ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך... שבעת ימים תחוג לה' אלקיך... והיית אך שמח". מדוע התורה מצוה אותנו כאן להיות 'אך' שמח - רק שמח?

לשמוח בחלק שה' נתן לך

אלא שהאדם יכול לראות את חברו בזמן הזה, בתקופה הזו שזה זמן האסיף, שאסף יבול רב, ולקנא בו: "בן פורת יוסף, מאה טון חיטה! אני אספתי רק חמשים טון חיטה...". האדם יכול להצטער, חברי הרוויח יותר ממני. או שהוא אומר: "חבר שלי מהכרם שלו יצא לו מיליון טון ענבים, אני לא הגעתי לזה". לכן התורה אומרת: "חג האסיף, זמן שמחתנו", כי כאשר תדע שהקב"ה הוא הנותן, והכל ממנו, הוא יודע מדוע לתת לך כך ומדוע לתת לאדם אחר כך - זה יעזור לך שתהיה שמח! שתשמח באמת גם לא תגיד: "טוב, בסדר, אני שמח במה שיש לי, אבל חבל שאין לי כמו חבר שלי", אלא תשמח באמת בחצי הכוס המלאה, במה שהקב"ה נתן לך.

בשמים ממעל, בארץ מתחת

אנחנו אומרים ב"עלינו לשבח" את הפסוק (דברים ד' ל"ט): "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת". ופירשו המפרשים: "בשמים - ממעל", פירוש הדבר, בענייני שמים, תתבונן במי שטוב ממך, ותשתדל ללמוד ממנו ולהיות גם כן יותר טוב ברוחניות. אבל "ועל הארץ - מתחת" - בעניינים גשמיים של הארץ, תתבונן במי שיש לו פחות ממך. ראית שמצבך טוב משלו? תשמח שמצבך טוב משלו. כך זוכים לקיים "והיית אך שמח".

שבעים שנה - דירת עראי

מספרים על החפץ חיים שפעם בא אדם לביתו לראות אותו, היה גברא רבא ויקריא, גדול הדור, וכולם רצו לזכות לחזות בזיו פניו. והנה הגיע איזה עשיר לראות אותו, והוא ראה בית קטן כזה. החפץ חיים

4. אומרים שלחפץ חיים לא היה מרצפות ברצפה, היה רק חול. למה חולות? כיון שכשיש מרצפות רואים סימנים על הרצפה כשהיא מתכלכלת, ואחר כך

חותם הקודש קדושה בכל אות

בפיקוח הרה"ג מצליח חי סאווה שליט"א

מכירה כל סוגי התפילין והמוזות
נכתב ע"י תלמידי חכמים ויראי שמים

עמנואל קודש
0533151365

כתב מרהיב ומהודר

אספקה מהירה
ייעוץ והכוונה

חופשה לשם שמים

לכן בא הפסוק ומדגיש ואומר: למרות שנתתי לכם כעת בחגים האלו, חופשה שנתית, כל חצי שנה שבעה ימים, עליכם לכוון בהם לה' אלקיך. לא לקחת את החופשה הזאת רק כדי להתרענן, ותו לא, אמנם תתרענן, תשמח, תנוח, אבל עליכם לכוון לה' אלקיך. הכוונה צריכה להיות לשם שמים.

האשה כלולה ב"אתה"

עוד שאלנו על הפסוק "ושמחת בחגך, אתה ובנך ובתך, ועבדך ואמתך והלוי והגר אשר בשעריך", מדוע התורה לא הזכירה גם את האשה? **התשובה היא, שהתורה אינה רואה את האיש והאשה כשניים, אלא האיש והאשה הם אחד!** וכמו שנאמר בבריאת העולם: **"זכר ונקבה בראם... ויקרא את שמם אדם"** (בראשית ה' ב') - אחד! האיש נחשב חצי, והאשה נחשבת חצי, ויחד הם נחשבים אדם שלם. לכן כאשר התורה אמרה "ושמחת בחגך אתה", "אתה" פירושו אתה ואשתך, שניכם יחד נקראים "אתה".

השמחה והברכה בבית

רבותינו אומרים במסכת יבמות (דף ס"ב ע"ב): **"כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה"**. ובמסכת בבא מציעא (דף נ"ט ע"א) אמרו: **"אין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו"**. התורה מכבדת מאד את האשה, ולכן התורה אומרת: אתה והיא - שניכם אחד. ובעצם התורה אומרת: **"ושמחת בחגך אתה"** - אבל לא די בכך ובאשתך, אלא גם: **בנך ובתך, גם העבד והאמה, גם הלוי והגר**. השמחה היא כשכל עם ישראל יחד.

אך טוב וחסד ירדפוני

יהי רצון שנזכה כולנו, שיהיה רק שמחה וששון ב'זמן שמחתנו'. ונזכה שהשמחה של חג הסוכות תושפע עלינו ועל כל עם ישראל למשך כל השנה כולה. תזכור לשנים רבות, נעימות וטובות, מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם, יצחק ויעקב, משה ואהרן, דוד ושלמה, הוא יברך את כל קהל השומעים, ונזכה כולנו, בעזרת השם יתברך, לחגוג את חג הסוכות, בשמחה ובדיעות, הבנים עם האבות, כל המשפחה. כל עם ישראל. ונזכה לקיים את מצות התורה **"והיית אך שמח"** - **"אכין ורקין מיעוטי"** - **רק שמחה וששון ירדפו אותנו לאורך כל החיים**, אמן כן יהי רצון.

קיים בעצמו את מה שכתוב במסכת אבות (פ"ד מ"א) **"איזהו עשיר השמח בחלקו"**. אמר לו העשיר: **"כבוד החפץ חיים, שמך מופץ בכל העולם, וזה הבית שלך? כזה פשוט?"**. החפץ חיים ענה לו: **"ואתה, איפה הבית שלך? איפה אתה גר עכשיו?"** אמר לו: **"לקחתי חדר במלון"**. אמר לו: **"מה זה? עשיר גדול כמוך לוקח רק חדר? ארבע אמות על ארבע אמות?"**. אמר לו: **"לא כבוד הרב, הבית שלי, איפה שאני גר - תבוא תראה, יש לי ארמון, יש לי עשרים חדרים, תראה איזה רהיטים, תראה אלו וילונות, תראה איזה כבוד יש לי. אבל עכשיו באתי לכאן זמנית"**. ענה לו החפץ חיים באותו מטבע: **"אני נמצא כאן בעולם הזה זמנית! אתה באת זמני לשבוע ימים, ואני ראיתי את עצמי שבאתי ל-70, 90 שנה - זמני! הבית שלי אינו כאן, הבית שלי הוא בעולם הבא"**.

בית קטן ולקח גדול

כך ראינו גם בהורים שלנו. הבית שלהם היה בית קטן. גידלו אותנו חמשה אחים בבית קטן, איני חושב שהיו בו ארבעים מטר. שני חדרים, פרוזדור, מטבח - זה היה הבית. **לא נתנו את דעתם הרבה על העולם הזה**. וזה מה שבאה הסוכה ללמדנו, שהכל זמני. תשמח במה שיש לך, וזו השמחה שצריכה להיות.

מנוחה משמים, פעמיים בשנה

שאלנו שאלה נוספת, מדוע הפסוק הוצרך להדגיש כאן ולומר: **"שבעת ימים תחוג לה' אלקיך"**. מה הכוונה לה' אלקיך? הרי ודאי שזו מצוה שהתורה מצוה, ולא חופשה שלנו? האמת היא, שאצל אומות העולם לא היו חופשות בכלל. הגמרא מספרת במסכת מגילה (דף י"ג ע"ב) שהמן אמר לאחשוורוש, עם ישראל הוא עם של בטלנים. פוגשים אותם ביום שבת ושואלים אותם: **"למה אתה לא הלכת לעבוד?"**, והם אומרים: **"שבת היום"**. פוגשים את אותו יהודי פעם אחרת, באמצע השבוע: **"מה קרה היום שלא הלכת לעבוד?"** הרי היום לא שבת. והם עונים: **"היום יש לנו חג, היום יש לנו פסח. היום יש לנו סוכות"**. זהו עם של בטלנים, רוצים תמיד רק בטלה. מכאן אנחנו מבינים שאצל אומות העולם לא היה כדבר הזה חופש או מנוחה, היו עובדים **"יום וילילה לא ישיבותו"** (ע"פ בראשית ח' כ"ב).

אבל הקב"ה ידע שנפש האדם צריכה לנוח. יש ששה חודשים מפסח עד סוכות, וששה חודשים מסוכות עד פסח, זה בט"ו בתשרי וזה בט"ו בניסן. והקב"ה נותן לנו חופשה של שבעה ימים, כי הקב"ה יודע שהגוף צריך מנוחה. ובנוסף הקב"ה נותן לנו מנוחה כל שבוע ביום השבת. נותן לנו חופשה רצופה של שבעה ימים בחג הסוכות ובחג פסח. **ומאיתנו למדו אומות העולם לעשות חופשה שנתית**.

כשיבואו אורחים עלולים לומר, "אוף, חבל שבאו אורחים, הם שתו ולכלכו את הרצפה", אבל כאשר יש חולות, לא מרגישים לכלוך, ואף אחד לא מתלונן.

קרדיט תמונות: אלוף טל, עזר, עודד טרבלסי, מושיק, בני, כי שפה.

אָמֶת מִהַ נְהָדֵר:
מֶרֶץ רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה שְׁלִיט"א וְהַבְּדֵלָה
וּבִרְכַּת הַלֶּבְנָה עִם צֵאת הַצֹּמ
בְּהִיכַל יִשְׁכַּתנוּ הַקְּדוּשָׁה
'כֶּסֶם רַחֲמִים'

כַּמִּידֵי שָׁנָה, חֶבֶר מוֹעֶצַת הַרְבֵּנוֹת הָרִאשִׁית ר"מ יִבִּיעַ אֹמֶר' הַגָּאֹן
הָרַב יֵאֵל כַּהֵן בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בְּמִשְׁאֵל דְּרִשְׁתָּ שַׁבָּת שׁוֹבָה בְּהִיכַל
יִשְׁכַּתנוּ הַקְּדוּשָׁה 'כֶּסֶם רַחֲמִים' לְצֵד מֶרֶץ רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה שְׁלִיט"א

מֶרֶץ רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה שְׁלִיט"א
בְּבִדְקֵית אֶתְרוֹג מוֹהוֹר
וּמִכּוֹבֵד שְׁקִיבֵל
מִבְדּוּשׁ שְׁמֵעוֹן ה"ו

יו"ל ע"י: ישיבת "כסא רחמים"

המרכז: רח' הרב עוזיאל 26 בני ברק | 1700-50-51-52

עורך: הרב דוד נחום הגהה וביקורת: הרב יהושע כהן

להערות והארות: a0733718074@gmail.com | ליצירת קשר: 0533-121357

לקבלת העלון במייל שלחו בקשה ל: ktr1700505152@gmail.com

